

[Frode Jakobsen.]

moralen; hvad man ville vinde i kanoner, ville man tabe i ånd, og i den demokratiske front, som Europaunionen skulle være, er i dag moralen, de europæiske folks begejstring og tillid, endnu vigtigere end våben.

Man kan undertiden synes, at det vest-europæiske demokrati mangler en stor samlende idé overfor det kommunistiske diktators. En sådan stor samlende idé kan tanken om Europas forenede stater blive, men kun hvis dette forenede Europa samtidig er en klar demokratisk front.

Det er ikke Europas forenede stater, for det er ikke Europa, og det er heller ikke forenede stater. Ministerudvalget er ikke en forbundsregering for Europa; det kan kun fremsætte anbefalinger overfor medlemsstaternes regeringer, sådan som det fremgår af artikel 15 b; regeringerne er stadigvæk helt suveræne. Alligevel er der grund til at tro, at hvis et overvældende flertal i ministerudvalget retter en henstilling, vil det være svært at lade denne passere upåagtet.

Endnu mere betydningsfuldt end ministerrådet er dog måske den rådgivende forsamling. Udenrigsministre er også før kommet sammen og har drøftet tingene. I den europæiske forsamling ligger i højere grad kernen til noget nyt og stort. Heller ikke den kan andet end give råd, men også her gælder det, at hvis et overvældende flertal vedtager en udtalelse og holder fast ved den, kan det vanskeligt undgå at få betydning.

Vi har for kort tid siden fejret vor grundlov. Der er måske årsag til at minde om, at forud for denne rigsdag, som kan vedtage love, gik der også en forsamling, der kun kunne give råd.

Det er almindelig bekendt, at før regeringernes initiativ til et europæisk råd opstod der en, om jeg så må sige, selvbestaltet bevægelse, og det er vist også almindelig bekendt, at denne bevægelse har et slags faderskab overfor det barn, der nu skal fødes i Strasbourg. Europabevægelsen henvendte sig i sin tid til Bruxelles-staternes regeringer og bad dem om at sammenkalde en europæisk forsamling. De regeringer, der reagerede, var Frankrigs og Belgiens; de arbejdede med tanken overfor de andre Bruxelles-stater, og resultatet blev, efter at yderligere 5 udenrigsministre var kommet til, heriblandt også vor højtærede udenrigsminister, det forslag, som nu ligger foran os.

I denne Europabevægelse, hvor alle danske demokratiske partier er repræsenteret, har man diskuteret, hvor langt man kan gå i

retning af et forenet Europa. Man kan sige, at to principielle opfattelser her står overfor hinanden. Den ene holder på, at samarbejdet må være et samarbejde mellem helt uafhængige stater uden nogen form for fælles ledelse; der ville da ikke være tale om at opgive mindste spor af suveræniteten; det ville ikke være nogen egentlig union, men et samarbejde mellem stater baseret på traktater. Denne opfattelse af et forenet Europa er den dominerende i Storbritannien. Heroverfor står tanken om en virkelig forbundsstat med en forbundsregering, som er afgørende i visse sager, medens andre sager overlades til de enkelte stater. Denne opfattelse er den, der hersker i lande som Frankrig, Belgien og Italien.

Jeg tror, man kan sige, at det forslag, vi i dag drøfter, er blevet til som et kompromis mellem de to opfattelser: at ministerrådet, hvor udenrigsministrene optræder på deres landes vegne, er bestemt ved den engelske opfattelse, men at den rådgivende forsamling, hvor man ikke principielt udtaler sig en bloc som en delegation, er en imødekommenhed overfor opfattelsen i de romanske lande.

Jeg tror, at den rigtige nordiske linie vil være, om vi kan skabe en syntese mellem de to opfattelser, at det rigtige vil være at begynde, som englænderne foreslår, skridt for skridt, med et samarbejde mellem helt suveræne stater, uden at spille tiden med konstruktioner om en fælles-europæisk forfatning. Men samtidig tror jeg, at det gælder om, med franskmændene, aldrig at tabe det store mål af sigte.

Selvom denne idé, at begynde som englænderne, men at have et klart mål som franskmændene, måske ikke just er tanken bag det forslag, vi drøfter, kan den i hvert fald udmærket forenes dermed.

Det foreliggende forslag er efter min mening et godt forslag. Jeg tror, det er rigtigt at begynde med en rådgivende forsamling. Der er en lang vej frem, og denne vej må man gå skridt for skridt. Målet kan være en forbundsstat, men vejen må gå over et stadig bedre samarbejde mellem de eksisterende stater. Man bør ikke gå hurtigere frem, end at man hele tiden kan bunde. Jeg tror, at man dermed også tjener ideen bedst. Hvis man i dag prøver på noget, man ikke kan magte, hvis det nuværende forsøg bliver en skuffelse, vil en lammende håbløshed overfor denne opgave blive reaktionen.

Jeg vil gentage, at jeg finder, det foreliggende forslag er godt. Jeg ved også fra forhandlinger i den internationale europæi-